

УДК 070.1:316.614-053.2/.5-053.6

*Галанін А.А., здобувач першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти
4-го року навчання
спеціальності «Соціальна робота»
Власенко К.О., к.пед. наук, доцент
Національний університет біоресурсів і
природокористування України
(м.Київ, Україна)*

ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ЯК ФАКТОР СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ

Сучасне суспільство зазнає значних змін під впливом глобалізаційних процесів, розвитку інформаційних технологій та розширення засобів масової інформації (ЗМІ). Особливої ваги набуває питання соціалізації підлітків, адже саме цей віковий період є критичним у формуванні особистості, соціальних установок, цінностей та моделей поведінки. Зростаюча залежність підлітків від інформаційних технологій та цифрового контенту ставить перед суспільством нові виклики. Доступність інформації та інтерактивний характер взаємодії із ЗМІ значно змінюють механізми соціалізації, посилюючи їхню роль у формуванні моделей поведінки та ціннісних орієнтацій.

Ефективна медіасоціалізація підлітків потребує комплексного підходу, що базується на соціально-педагогічному супроводі, організації системи підтримки та контролі інформаційних потоків у сучасному інформаційному просторі, що дозволить гармонізувати вплив нових медіа на процес соціалізації підлітків, забезпечуючи не лише розвиток їхніх медіакваліфікацій, а й формування стійких соціальних компетенцій, що є запорукою успішної інтеграції у сучасне суспільство [2].

Засоби масової інформації впливають на соціалізацію через багатоаспектний механізм трансляції норм і цінностей, який базується на взаємодії аудиторії з інформаційними потоками. Один із ключових аспектів такого впливу полягає у формуванні системи цінностей та установок, що відбувається через сприйняття та інтерпретацію контенту. Телевізійні програми, кінематограф, відеоігри, соціальні мережі, блогосфера та інші форми

цифрового контенту створюють певні моделі поведінки, які можуть бути як конструктивними, так і деструктивними. Наприклад, позитивні приклади в медіа можуть сприяти формуванню громадянської свідомості, емпатії, соціальної відповідальності, тоді як контент, що містить сцени насильства, гендерні стереотипи або пропагує антисоціальні моделі поведінки, здатний впливати на формування деструктивних настанов та девіантної поведінки [4, с. 300].

ЗМІ виконують функцію культурної трансляції, забезпечуючи ознайомлення дітей та підлітків із культурним розмаїттям світу. Через фільми, літературу, документальні програми, освітні ресурси та соціальні мережі молодь отримує доступ до різних традицій, мов, історичних подій, що сприяє розвитку толерантності, міжкультурного діалогу та світоглядного плюралізму [5, с.121]. Проте слід зазначити, що поряд із позитивним впливом існує також загроза культурної уніфікації, яка спричиняється глобалізаційними процесами у сфері медіа. Масова культура, яку транслують ЗМІ, часто нівелює національні особливості, що може призводити до втрати культурної ідентичності.

Значну роль у процесі соціалізації відіграє інформаційна грамотність, яка стає критично важливою компетентністю для підлітків у XXI столітті. Уміння аналізувати інформацію, оцінювати її достовірність, розрізняти маніпулятивні техніки та фейки є необхідними для формування автономного, критично мислячого суб'єкта суспільства. Сучасні ЗМІ не лише надають доступ до величезного обсягу інформації, а й впливають на те, як підлітки її сприймають та інтерпретують. Проблема полягає в тому, що більшість молодих людей споживають інформацію без належного аналізу її джерела, що робить їх вразливими до пропаганди, інформаційних війн та маніпулятивних технологій. Інформаційна культура, яка базується на медіаграмотності, є запорукою здатності протистояти негативному впливу дезінформації та формувати власну незалежну позицію щодо суспільно значущих подій [1].

Важливим аспектом впливу ЗМІ на соціалізацію дітей та підлітків є також питання безпеки у медіапросторі. У цифрову епоху молодь стає вразливою до кібербулінгу, шахрайства, експлуатації особистої інформації та небезпечного контенту. Соціальні мережі та онлайн-платформи нерідко стають середовищем для розповсюдження хибної інформації, пропаганди агресивної поведінки та девіантних моделей взаємодії. Відсутність належного контролю з боку батьків та освітніх інституцій може призводити до серйозних психологічних та соціальних наслідків, зокрема розвитку тривожних розладів, депресії, соціальної дезадаптації [3].

Таким чином, засоби масової інформації є потужним інструментом соціалізації дітей та підлітків, впливаючи на формування їхніх цінностей, соціальних навичок, інформаційної культури та культурної ідентичності. Водночас поряд із позитивним потенціалом вони несуть ризики, пов'язані з маніпулятивним впливом, втратою критичного мислення, психологічними загрозами та проблемами в міжособистісних відносинах. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває необхідність розвитку медіаграмотності серед

молодого покоління, що сприятиме формуванню свідомого, відповідального та стійкого до зовнішніх впливів громадянина сучасного суспільства.

Список використаних джерел:

1. Іванов В. Медіаосвіта та медіаграмотність: короткий огляд. Київ: АУП, ЦВП, 2011. 58 с.
2. Киричок І. Вплив Інтернету на морально-духовні та соціальні цінності старшокласників. *Психолого-педагогічні науки*. 2015. № 3. С. 108–113.
3. Мальцева О. Кіберсоціалізація як особливий вид соціалізації особистості. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. 2020. № 2 (333), Ч. II. С. 123–129.
4. Найдьонова Л. Медіаграмотність та інформаційна безпека: інформаційний бюлетень. Київ: Інститут соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук України, 2018. 128 с.
5. Павелків В. Агресія як феномен сучасності в системах молодіжних субкультур. *Проблеми сучасної психології : зб. наук. пр. Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка*. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2016. Вип. 31. С. 293–303.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Факультет аграрного менеджменту
(кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту)
Гуманітарно-педагогічний факультет
(кафедри соціальної роботи та реабілітації)
Purdue University (USA)
Fater Academy of India (India)
Національний університет «Запорізька політехніка»
НТУ «Дніпровська політехніка»**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ІХ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, АСПІРАНТІВ І МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
«РОЛЬ МОЛОДИ У РОЗВИТКУ АПК УКРАЇНИ»**

**15-16 квітня 2025 р.
Київ, онлайн, Zoom**

Роль молоді у розвитку АПК України [Електронний ресурс]: зб. матеріалів ІХ міжнар. наук.-практ. конф. (15-16 квітня 2025 р.). Київ: НУБіП України, 2025. 362 с. PDF-формат; мережеве видання; інституційний репозитарій.

**КОНФЕРЕНЦІЯ ПРОВЕДЕНА В РАМКАХ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ПРОЄКТУ
МОДУЛЬ ЖАНА МОНЕ «ПРАКТИКИ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ
ІНКЛЮЗІЇ В ЄС» ЗА ПІДТРИМКИ ЕРАЗМУС+,
101127466 – EPSEI – ERASMUS-JMO-2023-HEI-TCH-RSCH**

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the authors only and do not necessarily reflect those of the European Union or European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

*Рекомендовано до друку Вченою Радою факультету аграрного менеджменту
(протокол № 11 від 19 травня 2025 року)*

Збірник укладено за матеріалами ІХ міжнародної науково-практичної конференції «Роль молоді у розвитку АПК України». Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції.

Видання розраховано на науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти.

The collection is based on the materials of the V International Scientific and Practical Conference "The Role of Youth in the Development of AIC of Ukraine", conducted by the Faculty of Agrarian Management and the Faculty of Humanities and Education of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. The content of the sections is synchronized with the main directions of the conference.

The publication is designed for scientists, teachers, graduate students, students.

Редакційна колегія:

Шинкарук Л.В., д. екон. наук, проф., член-кореспондент НАН України (голова);
Деліні М.М., д. екон. наук, професор; Прушківська Е. В., д. екон. наук, професор;
Сопівник І.В., д. пед. наук, доцент, завідувач кафедри соціальної роботи та реабілітації;
Супрун Д.М., д. пед. наук, професор; Осадченко І.І., д. пед. наук, професор;
Власенко Т.О, к. екон. наук, доцент, звідувач кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту;
Алексєєва К.А., к.наук з держ. упр., доцент; Гаврилюк В.П. к.екон. наук, доцент;
Дергач А.В., к.наук з держ. упр., доцент; Лобунець Т.В., к. екон. наук, доцент;
Чемодуров О.М., к. екон. наук, доцент; Юзба В.О. к. екон. наук, доцент;
Прохорчук О.М., к. пед. наук, доцент; Тілікіна Н.В., к. екон.наук, доцент;
Мовчун С.В., к.екон.наук; Власенко К.О., к.пед.наук; Голева М.С., PhD, асистент;
Будегай В.А., асистент; Кендус Д.І., асистент.

Тези доповідей подано в авторській редакції.

Автори відповідають за достовірність викладеного матеріалу,
за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.

Передруковувати опубліковані в збірнику матеріали
дозволяється тільки за згодою авторів

© НУБіП України,
2025 © Автори, 2025